

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4940/2018
27.03.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у парници тужиоца "АА" АД ..., кога заступа пуномоћник Радмила Јаковљевић из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Родољуб Маринковић, адвокат из ..., ради намирења новчаног потраживања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3719/17 од 01.06.2018. године, у седници већа од 27.03.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3719/17 од 01.06.2018. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару П 45/17 од 02.06.2017. године, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да на основу споразума И 466/03 од 17.12.2003. године и споразума И 196/05 од 04.03.2005. године дозволи намирење потраживања тужиоца по основу уговора о авалирању менице за износ од 30.864.684,46 динара, као и по основу уговора о отварању акредитива у износу од 6.050.522,36 динара које је тужилац закључио са фирмом "ВВ" ББ и др. ... и то продајом хипотекованих непокретности које су описане у ставу 1. изреке првостепене пресуде. У ставу 2. изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да по напред наведеном основу дозволи намирење потраживања тужиоца и продајом кп. број ... КО ... . Тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 412.170,00 динара у року од 15 дана од пријема пресуде под претњом извршења. Допунском пресудом истог суда П 45/17 од 14.06.2017. године усвојен је тужбени захтев тужиоца и у односу на законску затезну камату на износе који су досуђени основном пресудом. Допунска пресуда је исправљена решењем првостепеног суда П 45/17 од 29.06.2017. године.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3719/17 од 01.06.2018. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Новом Пазару П 45/17 од 02.06.2017. године у ставу првом и трећем изреке и допунска пресуда истог суда од 14.06.2017. године, исправљена решењем од 29.06.2017. године.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, а битне повреде поступка на које тужени указује у ревизији нису разлози због којих се може користити то правно средство по члану 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је као хипотекарни дужник са правним претходником тужиоца као хипотекарним повериоцем пред Општинским судом у Тутину закључио споразум о заснивању хипотеке у предмету И 466/03 17.12.2003. године, а којим је засновао хипотеку на непокретностима у његовој својини и то парцелама бр. ... и ... по поседовном листу бр. ... КО ... и парцелама бр. ... и ... по поседованом лицу ... КО ... . Тужени је као хипотекарни дужник са правним претходником тужиоца као хипотекарним повериоцем пред истим судом закључио и споразум о заснивању хипотеке у предмету И 196/05 од 04.03.2005. године којим је засновао хипотеку на непокретност у његовој својини и то парцелама ... и ... поседовани лист број ... КО ... . Наведене хипотеке су уписане у интабулациони протокол Општинског суда у Тутину по основу решења ЗР 301/06 и ЗР 302/06, оба од 24.08.2006. године. Након заснивања хипотеке дошло је до пренумерације листова уз мање промене површина парцела, па је поседовни лист ... сада постао лист непокретности број ..., а поседовни лист ... лист непокретности број ..., с тим што је парцела ... подељена на парцеле ..., лист непокретности ..., ... лист непокретности ..., ... лист непокретности ... и ... лист непокретности ..., а парцеле ..., ..., ... и ... не воде се више на туженог већ на трећа лица. Наведене хипотеке су засноване као средство обезбеђења и то у односу на потраживање из уговора о авалирању менице број ... од 15.12.2003. године у коме је правни претходник тужиоца банка авалист ... бланко потписаних меница, а поменута фирма "ВВ" АА и др. ..., а друга хипотека се односи на обезбеђење уговора о отварању акредитива број ... од 01.03.2003. године у коме је правни претходник тужиоца акредитована банка, а поменута фирма налогодавац, с тим што је ГГ ... корисник акредитива. Према обрачуну потраживања тужиоца на дан 28.01.2014. године укупан дуг по основу уговора о меничном авалу износи 30.864.685,46 динара, а по уговору о акредитиву 6.050.522,36 динара, а према решењу Агенције за привредне регистре од 18.05.2007. године тужилац је правни следбеник раније постојеће ДД. С обзиром да "ВВ" као главни дужник није тужиоцу измирила обавезе по основу поменутих новчаних потраживања, то тужилац од туженог као хипотекарног дужника тражи да му наведене износе намири из непокретности на којима је установљена хипотека ради обезбеђења поменутог потраживања.

Полазећи од напред утврђеног чињеничног стања нижестепени судови налазе да је, у делу у коме је усвојен тужбени захтев, основано потраживање тужиоца према туженом, те је у том смислу и одлучено.

Закон о извршном поступку ("Службени лист СРЈ" 28/2000) установио је институт заложног права на непокретним и покретним стварима на основу споразума странака (чл. 232-237). Нови Закон о извршном поступку ("Службени гласник РС" 125/04) задржао је исти институт одредбама чл. 268-273 (наведени закони су се примењивали у време када су закључени споразуми у поступку извршења пред Општинским судом у Тугину). Оба записника о споразуму странака односно записници о споразуму и по првом и по другом закону имају снагу судског поравнања, а самим тим и извршне исправе у складу са поменутиим законима. Оба закона – чл. 237. односно 273. прописују и продају непокретне имовине на којој је на описани начин установљено заложно право а ради намирења новчаног потраживања. Свему томе мора да претходи упис споразумно установљеног заложног права у одговарајуће јавне књиге, а што је у овом случају неспорно и спроведено. Све наведено је довољно да се у конкретном случају реализује право тужиоца према туженом, а које се своди на продају непокретности ради намирења новчаног потраживања и то кроз поступак извршења уз примену одговарајућих одредаба закона које се односе на прелаз и пренос обавезе односно потраживања. Међутим, тужилац је у конкретном случају поднео тужбу којом би се тужени обавезао да дозволи намирење напред наведеног потраживања, а нижестепени судови се посебно нису бавили питањем његовог правног интереса за тужбу код свега напред наведеног, нити се тиме бави ревизија. (Тај правни интерес би се евентуално могао наћи у чињеници, коју помињу нижестепени судови, да је у међувремену дошло до пренумерације непокретности). У време када су споразумно заснована заложна права на непокретности туженог за обезбеђење новчаног потраживања тужиоца према трећем лицу није био ступио на снагу Закон о хипотеци ("Службени гласник РС" 115/2005) па се примењују одредбе чл. 63-69. Закона о основама својинскоправних односа. Одредбе тог закона поред осталог, садрже у члану 63. и то да се заложеном непокретношћу у целини обезбеђује потраживање повериоца до потпуног намирења потраживања без обзира на каснију поделу непокретности. Такође је прописано и да се хипотека може пренети на другог само заједно са преносом потраживања које је том хипотеком обезбеђено, као и да хипотекарни дужник не сме да смањује вредност хипотековане непокретности. Када се све ово има у виду, правилно налазе нижестепени судови да није од значаја истицање туженог у поступку да је у међувремену дошло до деобе непокретности, да је тужени у међувремену на непокретностима подигао нове објекте и на тај начин увећао вредност истих, да су непокретности пренета на трећа лица и томе слично. Оно што би могло да буде од значаја је тврдња туженог да он није био власник хипотекованих непокретности још у моменту када је дошло до заснивања заложног права на истима по споразуму пред извршним судом. Међутим, тужилац нема захтев којим тражи ништавост наведених споразума, а о овој ништавости суд није дужан да води рачуна по службеној дужности у складу са чланом 103. у вези члана 109. ЗОО јер се не ради о тим разлозима ништавости.

С обзиром да се ни осталим наводима из ревизије не доводи у сумњу чињеница да је тужени као хипотекарни дужник (јемац) обавезан да из вредности хипотекованих непокретности намири потраживање, а тиме и правилност нижестепене одлуке, а имајући у виду све напред наведено и одлучено је као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа
судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић